

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate 2022

Marking Scheme

Estonian

Higher Level

Note to teachers and students on the use of published marking schemes

Marking schemes published by the State Examinations Commission are not intended to be standalone documents. They are an essential resource for examiners who receive training in the correct interpretation and application of the scheme. This training involves, among other things, marking samples of student work and discussing the marks awarded, so as to clarify the correct application of the scheme. The work of examiners is subsequently monitored by Advising Examiners to ensure consistent and accurate application of the marking scheme. This process is overseen by the Chief Examiner, usually assisted by a Chief Advising Examiner. The Chief Examiner is the final authority regarding whether or not the marking scheme has been correctly applied to any piece of candidate work.

Marking schemes are working documents. While a draft marking scheme is prepared in advance of the examination, the scheme is not finalised until examiners have applied it to candidates' work and the feedback from all examiners has been collated and considered in light of the full range of responses of candidates, the overall level of difficulty of the examination and the need to maintain consistency in standards from year to year. This published document contains the finalised scheme, as it was applied to all candidates' work.

In the case of marking schemes that include model solutions or answers, it should be noted that these are not intended to be exhaustive. Variations and alternatives may also be acceptable. Examiners must consider all answers on their merits, and will have consulted with their Advising Examiners when in doubt.

Future Marking Schemes

Assumptions about future marking schemes on the basis of past schemes should be avoided. While the underlying assessment principles remain the same, the details of the marking of a particular type of question may change in the context of the contribution of that question to the overall examination in a given year. The Chief Examiner in any given year has the responsibility to determine how best to ensure the fair and accurate assessment of candidates' work and to ensure consistency in the standard of the assessment from year to year. Accordingly, aspects of the structure, detail and application of the marking scheme for a particular examination are subject to change from one year to the next without notice.

HINDAMISJUHEND

I ÜLESANNE

kuni 30 punkti

Vasta küsimustele. Iga õige vastus annab 5 punkti.

Tähendusest arusaamine. Seleta lahti või asenda oma sõnadega antud sõnad ja väljendid.

1. Seleta oma sõnadega lahti järgmised sõnad ja väljendid: (5 × 1)
 - 1) õppur – õppija, õpilane
 - 2) lennult haarama – kiiresti taipama, kiiresti aru saama
 - 3) pidepunkt – koht, mis pakub pidet; kokkupuutekoht, tugi, toetus, seos, ühendus
 - 4) jätma lünka – jätma tühiku või puuduse teadmistesse, teadmistes on midagi jäänud vahele või ununenud
 - 5) võtma pööordeid maha – hoogu või kiirust maha võtma, protsessi aeglustama

Vasta teksti põhjal küsimusele, sõnastades loetu ümber oma sõnadega

2. Millised on peamised oskused, mida ennast juhtiv õppur vajab?
Ennast juhtival õppuril peaks olema suurepärane enesejuhtimisoskus (iseseisvus, tahtejõud, aja planeerimine), kõrge tähelepanu- ja keskendumisvõime.
3. Miks ei sobi autori arvates koduõpe kõigile? (5)
Autori arvates ei sobi koduõpe paljudele, sest see eeldab iseseisvalt töötamise oskust, oskust seada eesmärgid ja visadust neid eesmärgid täita. Tihti vajavad aga lapsed/noored õpetaja abi ja selgitusi, aga ka klassikaaslaste toetust. Koduõpe ei sobi paljudele ka seetõttu, et see eeldab tugevat enesekontrolli, keskendumisvõimet ja püsivust. Need oskused on noorematel lastel suhteliselt piiratud.

Vasta teksti põhjal küsimusele, kasutades oma sõnu ja täislauseid

4. Autor väidab artikli 8. lõigus, et lasteaias peaks digioskuste õpetamisel hoogu maha võtma. Selgita, miks ei ole väikesed lapsed selle programmi jaoks sobiv sihtrühm? (5)
Digipöördega soovitakse, et lapsed omandaksid juba varases nooruses elus vajaminevaid IT-oskusi, kuid vähemalt lasteaialaste puhul peaks keskenduma hoopis sellele, et õpetada neile inimestevahelist silmast-silma suhtlemist – st oskust teisi inimesi kuulata, eri teemade üle arutleda, teiste seisukohtadega arvestama. Samuti peaks enne IT-oskusi arendama hoopis selliseid oskusi, mis ei nõua tingimata nutivahendite omamist ja käsitlemist – näiteks joonistamist, muusikaga tegelemist, raamatute lugemist. See on vajalik selleks, et kasvaks üles põlvkond, kes tahab ja oskab kaasinimestega suhelda end suuliselt väljendades ning kes eelistaks otsest suhtlust inimeste, mitte arvutiga.

Mänguasjadega mängimisest on keerulisem sõltuvusse sattuda, kui arvuti ees istumisest.

5. „Nii oleks meil justkui olemas kõik võimalused, et saata kõik lapsed kenasti distantsõppele. Mind aga teeb murelikuks, mis mõju see lastele avaldab.“ Selgita, mispärast on autor mures distantsõppe mõju pärast laste psüühikale? Kas see mure on sinu arvates õigustatud? (5)

Autori arvates on inimesed loodud suhtlema teiste inimestega silmast-silma, mitte (ainult) nutiseadmete abil. Eriti noorte jaoks on tähtsad sõbrad ja suhtlemine, ühistegevused ja huviringid või trennid. Tänu distantsõppele (sotsiaalne distantseerumine) langes aga noortele vajalik suhtlus miinimumini ja kogu nende harjumuspärane sotsiaalne elu kolis üle internetti, sh kool. See oli (on) väga paljude jaoks suur elumuutus, mis tõi (toob endiselt) paljudele kaasa probleeme sotsiaalse suhtlemisoskuse ja suhetega nii koolis (mahajäämus ja õpiraskused) kui ka kodus (peretülid, füüsiline tervis ja heaolu), samuti vaimseid üleelamisi, näiteks ärevushäired, depressioon, sõltuvus. Siis on teiste inimeste abi ja tugi väga oluline.

- 6.

„.... kus tehnoloogia ja selle kasutamine ei ole eesmärk omaette, vaid kus see nagu keelgi ühendab inimesi, mitte ei lahuta.“ Arutle loetule ja omaenda kogemusele tuginedes, kas tehnoloogia meie praeguses koolihariduses pigem ühendab või lahutab inimesi? (5)

Näiteks:

digipädevus on tänapäeva kooli elementaarne osa – sobilik tehnoloogia ja õiged õpetamisvõtted võimaldab õpetada efektiivsemalt ja õppida mõtestatumalt, individuaalsem lähenemine või uued meeskonnatöö võimalused, kõrgem motivatsioon õppida, positiivne mõju enesehinnangule, algatusvõimele ja loovusele, suurem enesekindlus, lugupidamine teiste vastu ja mõistmine; õpetab vastutust ja iseseisvust – koostöökultuur õpilaste vahel, õpetaja ja õpilase, õpetaja ja lapsevanema, samuti kooli õpetajate vahel, jne.

Digivahendite ületarbimine ja ületähtsustamine koolitöös, meelelahutuse ja õppeülesannete osakaal, pidev infovoog, tehnoloogia mõju vaimsele ja füüsilisele tervisele – keskendumisraskused ja tähelepanuhäired, üksindus, enesesse kapseldumine, võõrandumine iseendast ja teistest; õpetajate, õpilaste ja lapsevanemate digipädevus, perede varanduslik ebavõrdsus, koolide võimekus digivahendeid kasutada, eelarvamused ja stereotüübid, koolikius, jne.

II ülesande hindamisel arvestatakse järgmisi kriteeriume:

1. Teemast arusaamine ja sisu: teema on kandidaadi jaoks mõistetav ning ta on võimeline antud teemal mõtteid esitama
2. Teksti ülesehitus: kandidaadi lausestus on asjakohane, struktureeritud ja eesmärgipärane
3. Sõnavara ja stiil: kandidaadi keelekasutus on pädev oma mõtete selgeks ja ladusaks väljendamiseks
4. Õigekiri: õigekeelsus ja kirjavahemärgid

II ÜLESANNE

kuni 40 punkti

Kirjuta kirjand (vähemalt 300 sõna), vali üks antud teemadest.

- 1) Tänapäeva Isaac Newtonite ees seisvad suurimad väljakutsed
Uued ajad, uued kangelased
- 2) Kuidas tekib tõeline sõprus?

Vähemalt 300 sõna pikkune sidus teemakohane kirjand läbimõeldud sisu, selge ülesehituse ning sorava lausestusega.

